

**Etyka zawodu adwokata.
Regulamin wykonywania
zawodu adwokata.**

**Komentarz praktyczny,
orzecznictwo, wzory i kazusy**

Wydanie 4.

Przedmowa

Czwarte wydanie ukazuje się w czasie dynamicznych zmian w przepisach regulujących wykonywanie zawodu adwokata. Prace Komisji Etyki przy Naczelnej Radzie Adwokackiej nabierają tempa. Proponowane zmiany wywołują gorące dyskusje w środowisku. Zmiana „dziewiątki” (§ 9 Zbioru Zasad Kodeksu Etyki i Godności Zawodu) rozpoczęła proces liftingu kodeksu. Jak się to wszystko skończy? Mamy nadzieję, że dobrze. Musimy jednak zaznaczyć, że zadanie przed autorami zmian jest niełatwe. Oto bowiem w 2020 r. czekają nas wybory do nowej Naczelnej Rady Adwokackiej. Już dziś rozpoczynają się przedwyborcze „ruchy tektoniczne” w środowisku adwokackim. Wyostrożona jest krytyka działań NRA, coraz częściej pojawia się, słuszna skądinąd, opinia o inercji tego gremium. Wszystko to dzieje się na tle trwającego kryzysu konstytucyjnego. Stanowi to o niesprzyjającej atmosferze do dyskusji o proponowanych zmianach w Kodeksie Etyki. A my, konsekwentnie, niestrudzenie pracujemy nad kolejnym wydaniem książki. Krakowski punkt widzenia (*Bergier*) spotyka się z warszawskim (*Jacyna*). Pomijając naturalne, płynące z czystej życzliwości wzajemne złośliwości, zgodni jesteśmy co do tego, że zawód adwokata opierać się musi na dwóch filarach: honorze i odpowiedzialności. Tylko tak można obronić niezależność tego zawodu. Reszta jest konsekwencją tych zasad.

Zamysł tej książki był jasny. Zebraliśmy doświadczenia z pracy w kancelarii adwokackiej i z sali sądowej. Wiele razy tłumaczyliśmy aplikantom, że wykonywanie zawodu adwokata wymaga sporego poświęcenia i znacznie różni się od sielankowego obrazu kreowanego przez seriale telewizyjne. W książce staramy się pokazać, jak powinien sobie poradzić adwokat w takich chwilach, aby mimo wszystko służyć tym słabszym od władzy państwowej, prokuratorskiej i sądowniczej.

Obecnie odważny adwokat musi zmierzyć się nie tylko z aparatem państwowym, ale również z narastającą presją ze strony opinii publicznej oraz wzrastającą roszczeniowością klientów. Adwokat musi być odporny na atak nie tylko ze strony sądu czy przeciwnika procesowego, lecz także ze strony własnego klienta. Zdając sobie sprawę z kontrowersyjności niektórych naszych poglądów, wskazujemy rozwiązania, które mogą przydać się w opinii.

Książka, oprócz przygotowania do egzaminu, ma jeszcze drugi cel. Wobec pełnego otwarcia dostępu do aplikacji adwokackiej zanika sprawdzony model aplikacji oparty na klasycznej relacji patron–aplikant. Naruszone zostały zasady aplikacji adwokackiej, skutkiem czego w wielu przypadkach odbywanie aplikacji u patrona jest czystą fikcją. Patron nie ma możliwości szkolenia kilku, a czasem nawet pięciorga aplikantów. Często też i sami aplikanci nie mają zbyt wiele czasu na pracę dla swojego patrona. Szczególnie gdy ma być to praca za darmo. Aplikanci nie mają wielu okazji, aby przyrzeć się pracy doświadczonego adwokata, rzadko bywają w sądach, a w aresztach prawie wcale. Aplikanci zdobywają więc wiedzę głównie na cotygodniowych zajęciach. Wiedzę, ale nie doświadczenie. Na zajęciach zbyt mało uczymy aplikantów tzw. *soft skills*: jak powinna wyglądać rozmowa z klientem, szczególnie tym trudnym, jakie są zasady ustalania i egzekwowania honorarium? Wskazujemy na kilka istotnych problemów pojawiających się w praktyce, również w kancelarii radcowskiej, i przedstawiamy nasze propozycje co do możliwości ich rozwiązania. Nasza publikacja jest jedynie sugestią dla młodych adwokatów, którzy właśnie wkraczają do tego pięknego, ale trudnego zawodu. Czy prezentowane rozwiązania problemów czy kasusów są prawidłowe? To pytanie do naszych czytelników. Odebraliśmy kilka uwag do poprzedniego wydania i staraliśmy się je uwzględnić. Każdy adwokat zdaje sobie sprawę, że nie ma jednej drogi przy prowadzeniu sprawy. Stąd zaciekłe i zarazem ciekawe spory na salach sądowych. Stąd kontrowersje, apelacje, kasacje, a w literaturze prawniczej glosy i komentarze. Tu naszym głównym źródłem było dzieło Mecenasa *Jerzego Naumanna*, któremu pragniemy jeszcze raz podziękować, cytujemy go często, obecnie z trzeciego już wydania. Szukaliśmy ciekawych materiałów na stronie www.prawnik.pl, na

prawniczych łamach dziennika Rzeczpospolita, w orzecznictwie dyscyplinarnym na stronach Adwokatury.

W trakcie pisania tej książki czasem ujawniały się naturalne różnice poglądów pomiędzy autorami. Nie wynikały one z faktu, że jeden z nich pracuje w dawnej, a drugi w obecnej Stolicy Polski. Wynikały raczej z różnych doświadczeń w pracy z klientami, sądami czy prokuratorami. Podobne dyskusje adwokaci toczą między sobą każdego dnia, zaczynając od sakramentalnego: „(...) wiesz, mam teraz taką sprawę (...)”. Oczywiście trudną sprawę, ale jak mówi anegdota, z łatwą klient nie przyjdzie, bo sobie sam ją załatwi. Ale przestrzegajmy klientów przed tzw. *Tesco Law* (właśnie ogłasza plajtę w Europie ten sposób prowadzenia porad prawnych).

Ufając w przenikliwość czytelników, mamy nadzieję, że to czwarte wydanie książki będzie przyczynkiem do dalszej dyskusji na temat wykonywania zawodu. Jak zawsze: jesteśmy otwarci i przygotowani na krytykę prezentowanych przez nas opinii.

Autorzy i Wydawnictwo C.H. Beck dziękują Przewodniczącemu Komisji ds. Etyki i Tajemnicy Adwokackiej, Panu Mecenasowi *M. Ślusarkowi* za udostępnienie materiałów w postaci opinii.

adw. *Wojciech Bergier*

adw. *Jakub Jacyna*

[Przejdź do księgarni →](#)